

Reçetesiz Satılan İlaçlar Hakkında

Ecz. Süheylâ ULUTAŞ

Sayın Sağlık Bakanı Vedat Âli Özkan'ın Sağlık Şûrası Toplantısında verdiği demeçlerden bir tanesi de Reçetesiz ilaç satan eczanelere uygulayacağı cezaları kapsamaktadır. Eczacılık kanunları üzerinde «reçete ile satılır» kaydı taşıyan ilaçların reçetesiz satışını yasaklamaktadır. Ve bu yasak hemen hemen aspirine kadar dayanan bütün müstahzarlar için varittir. Bu kesin görüşü önceden belirttikten sonra konuyu biraz işlemek lüzumunu hissetmekteyiz.

Hasta - hekim - eczacı münasebetlerini bir üçgenin üç noktası olarak kabul edersek en normal yol hastanın hekim kanalından eczaneye ulaşması olacaktır. Hastaya elbetteki aydın kişiler olarak hekime gitmesi tavsiye edilecektir ve faydalar belirtilerek ısrar edilecektir. Bu eczacılar için halk sağlığına hizmet etmenin en başta gelen unsurudur ve eczacılar için deontolojik bir kuraldır. Burada hemen ilâve etmek lâzım gelirken müessesesinin geliri olarak da takip etmesi lâzım gelen bir yoldur. Çünkü her zaman hekimden gelecek reçete elden vereceği ufak bir analjezikten daha tutarlıdır.

Ancak halk içinde halka hizmet eden müesseseler olarak çok yakından biliyoruz ki; halkı hekimi atlıyarak eczaneye iten nedenlerde daha mühimdir. Hekim ve eczane meselesinden önce halk üzerinde durmak konuyu orijininden tespit etmek netice almada daha faydalı olacaktır.

Şahıs başına düşen millî geliri çok düşük olan bir memleketin insanlarıyız. Kalbur üstü sayılabilecek bir mutlu azınlığı söz konusu etmez isek geri kalan milyonlarca insan gelirini zorunlu masraflarına bile yetiştir-

tirememektedir. Konuyu derinlemesine eleştirmek için eczane sahibi olarak halktan bir kısım panoları gözler önüne sermek durumundayız.

İki tane gripini almak için çantasındaki anahtarlar arasından almış kuruşu zor ayıklayan, üç tane sulfaguanil ile diariesini durdurmak isteyen, yüzelli kuruşluk ihtiyol pomad ve sargı bezini almamak için her gün utanarak eczaneye gelip pansuman rica eden, ayakları yanan çocuğunu ısrar ve korkutma çabalarımıza rağmen hastaneye götürmeyip ucuz bir pomat vermediğiniz takdirde de, ev ilaçları ile tedaviye çalışan ve yirmiiç liralık reçete tutarının aybaşında ödenmesini isteyen vatan daşın ısıdırabının içindeyiz biz.

Demek oluyorki halk, çok lüzumlu olmadıkça serbest hekime parasızlığından, hastanelere bekletilmek ve iyi muamele görmemelerinden dolayı gitmek istemiyor. Tabiatıyla burada belirtmek gerekir ki, hastane hekimleri içinde bu olguları izah edecek nedenler vardır. Bunların hepsi incelenip ortaya konmadıkça halkın hekimi atlıyarak eczaneye gelmesinde tek sorumlu eczane olmayacaktır.

Ayrıca günlük şikâyetlerini önceden kullandığı basit müstahzarlarla karşılaşmasını bilen entellektüellerin de müracaat ettiği yerdir eczaneler.

Söz konusu daha ziyade geniş halk kütleleri olduğuna göre bu konuda biz öncelikle yapılması lâzım gelen tedbir ve tavsiyeleri sıralıyalım.

- a) Halk için uygulanacak sağlık sigortaları acilen yürürlüğe girmelidir.

- b) Şehirlerin muhtelif yerlerinde sağlık tesisleri kurulmalıdır.
- c) Halkı günlerce bekletmeden sağlık hizmetini görebilecek bol kadrolu full-taym çalışan sağlık ekibleri tayin edilmelidir.
- d) Sağlık müesseselerinde halk fuzuli işlemlere tâbi tutulmadan iyi muamele ile karşılanmalıdır.
- e) Müstahzarlar yeniden gözden geçirilerek halka mâl

olmuş basit formüllerden reçete ile satılır kaydı çıkarılmalıdır.

Bunlardan sonra vazifesini yapmış ve vicdanen rahat bir Bakanlık, bir hekim, bir eczacılık topluluğu olarak halka hekimden eczaneye gelmesi tavsiyelerini savunmalıyız.

Yasaklar, kurallar eczacı için elbettteki hürmete şayandır. Ve eczacı için bu kurallar daha kârlı da olabilir. Ama bu fakir, bu dertli insanlara hizmet ederken vicdanen rahat olmak da ayrı bir kuraldır.